

ZAKAJ POČASI UVAJAMO PAVŠALNO OBDAVČENJE

V sistemu razdelitve dohodka v nadrobni trgovini, gostinstvu in obrti je dana možnost pavšalnega obdavčenja. Pri oseh manjših obratih je to zelo uspešna metoda ugotavljanja obveznosti do skupnosti. Ni potreben kompliciran obračun in administracija, spodbuda pa je zelo pomembna. S tem sistemom rešujemo važno opravilo delovne organizacije drobnih dejavnosti na družbeni osnovi.

Zanimivo je, da uvajajo mnogi ljudski odbori, celo v velikih mestih, pavšalno obdavčenje zelo počasi in z odporom. V posameznih občinah so razpravljali o tem, da pomeni ta oblika favoriziranje teh dejavnosti, da zelo spominja na zasebna podjetja in da omogoča nesorazmerne zasluge posameznikov. Te argumente navajajo ali davčni zavezanci, ki mislijo, da dajemo tako beneficije dejavnostim, ki imajo pogoje za dobre zasluge, ali posamezni politični delavci, ki trdijo, da s takim sistemom razvijamo gospodarjenje na polzasebni osnovi.

Ne smemo pa izhajati iz nekih bojzani, pogosto pa tudi predsodkov, temveč iz realne družbene potrebe, da čim bolj pospešujemo nadrobno trgovino s kmetijskimi pridelki, drugo nadrobno trgovino, razne uslužnostne obrti, ki so nujno potrebne, kakor tudi majhne gostinske obrate, in ugotoviti, ali je ekonomsko mogoče organizirati te dejavnosti tako, da bodo poslovale enako kakor druge gospodarske veje. Kako pa zagotoviti družbeno kontrolo nad njimi?

Ali ni dovolj, da taki obrati izpolnjujejo svoje obveznosti glede varovanja družbenih sredstev, ki so jih dobili v upravljanje (osnovna in obratna sredstva) in globalno obveznost v obliki pavšalnega davka? Vse drugo pa mora biti skrb delavcev v osemkem takem obratu. Pogosto gre za enega, dva ali tri delavce. Pri takem načinu dela ne more skupnost ničesar izgubiti, še manj pa socialistični sistem. Nasprotno širil se bo obseg blaga in uslug, ki jih bodo taki obrati nudili ob najmanjših stroških in največjem interesu proizvajalcev.

Vzemimo za zgled samo trgovino s kmetijskimi pridelki. Tak sistem bi veliko prispeval k izboljšanju te trgovine. Namesto tega zaradi neokretne uradniške organizacije teh podjetij in nezainteresiranosti prodajalcev propadajo pomembne količine pridelkov. Ali, znano je, da je v posameznih uslužnostnih obrtih veliko pomanjkanje, v mnogih krajih pa je vzporedno s tem določeno število kvalificiranih kadrov brez dela. Zakaj ne bi ljudski odbori z ugodnimi pogoji poslovanja na osnovi pavšalnega obdavčenja in z majhnimi krediti iz lokalnih skladov spodbujali ustanavljanje takih obratov, s tem pa tudi razširitev obrti?

Namesto razpravljanja o upravičenosti takih metod razdeljevanja izdelkov je mnogo bolje, vsestransko proučiti, kje je mogoče pavšalno obdavčenje in ga bolj smelo uvajati.

K. G.

V železarnah Slovenije čedalje manj poškodb pri delu

Zadnja leta so železarne Jesenice, Štore in Ravne dosegle pomembne uspehe pri zmanjševanju števila delovnih nesreč. V letu 1956 so imele te železarne nižji odstotek delovnih nesreč v razmerju do skupnega števila zaposlenih, kakor znaša povprečje v evropski železarski industriji. Naj navedemo nekaj podatkov.

Odstotek nezgod v razmerju do števila zaposlenih delavcev

Železarna	do 1954	1954	1955	1956
Jesenice okrog	30 %	21 %	17.1 %	16.7 %
Ravne	do 36 %	24 %	19.2 %	10 %
Štore	do 37 %	22 %	15 %	15 %

V število zaposlenih so v tej tabeli všteti tudi uslužbenci. Med naštetih poškodb spadajo tudi tiste, katerih posledica je bila samo en dan izostanka z dela, in tiste, ki so se zgodile na poti z dela ali na delo.

Ti podatki že sami zase povedo, kako pomemben napredek so dosegle železarne v Sloveniji. Zaradi primerjave pa kljub temu navajamo, da je bilo po neki anketi o delovnih nezgodah v jugoslovanskih železarnah leta 1956 največ nesreč v smederevski železarni, nato v zeniški železarni, železarni v Sisku, valjarni pločevine v Zemunu, železarni v Varešu in na koncu na Jesenicah, v Štorah in Ravnah. Značilno je, da se po ugotovitvah iste ankete pri drugih železarnah število delovnih nezgod v daljšem časovnem razdobju ni bistveno spremenilo ali pa je kazalo nestalno težnjo po zmanjševanju in povečevanju.

Uspeh teh železarn je še bolj očit, če ga primerjamo s podatki o številu nesreč v inozemskih železarnah. Tako je pri-

mer bilo leta 1955 v vseh železarnah Zahodne Nemčije, kakor piše revija »Stahl und Eisen«, 19.1 % delovnih nesreč v razmerju do števila zaposlenih. Naslednje l. 1954 se to število ni spremenilo in je znašalo 19 %, kar kaže, da je železarnam v Sloveniji uspelo znižati število delovnih nezgod celo pod raven tako razvite in stare industrije, kakor so železarne Zahodne Nemčije.

Kot zgled sredstev, ki so jih v železarnah v Sloveniji uporabljali, da bi zmanjšali število delovnih nezgod, navajamo nekatere, ki so jih uporabljali v železarni v Ravnah, ki je dosegla največji uspeh. Razen tehničnih zaščitnih naprav, ki jih ima železarna dovolj, in uporabe vseh drugih ukrepov higiensko tehnične zaščite dela, so imele znaten vpliv nagrade. To podjetje je sklenilo, da bo nagradilo vsakega člana kolektiva, ki dela na ogroženem mestu, pa med letom ni bil poškodovan, z delovno obleko. Ta ukrep je vplival na ves kolektiv tako, da so si delavci prizadevali biti pri delu bolj pazljivi.

Podobno metodo so uporabili pri prizadevanjih, da bi zmanjšali število izostankov z dela zaradi bolezni. Delavcem, ki niso v enem tromesečju niti enkrat izostali z dela zaradi bolezni ali neupravičeno, je podjetje izplačalo nagrado v višini 10 % njihove enomesečne plače. Uspeh takega sistema nagrajevanja je očit. Od 6.71 % bolezenskih izostankov — v razmerju do števila zaposlenih — v drugi polovici l. 1955 se je ta odstotek v l. 1956 znižal na 4.44 %. Nagrade so izplačali v breme presežka plačnega sklada.

M. S.

Zmanjševanje števila delovnih nezgod v podjetjih Slovenije

Komisija za skupno akcijo v Ljubljani

Zainteresirani organi ljubljanskega okraja — svet za delo, okrajni sindikalni svet in Okrajni zavod za socialno zavarovanje so organizirali skupno komisijo, katere naloga je usklajevati prizadevanja podjetij po zmanjšanju števila nesreč. Ta komisija je izdelala plan, da bi bilo delo vseh pristojnih oseb, ustanov in organizacij organizirano in koordinirano.

Vsa akcija za zmanjšanje števila delovnih poškodb naj po tem planu sloni na neposrednem prizadevanju samih proizvajalcev, da zmanjšajo število poškodb, in organov delavskega samoupravljanja, da jim pri tem pomagajo. Delavcem so namenjeni posebni plakati, ki z nazorno sliko in besedo pripovedujejo, da je bilo lani na okrajnem področju 9300 primerov delovnih nesreč. Hkrati povedo plakati, da so podjetja in zavodi za socialno zavarovanje izplačali samo kot nadomestilo za plače ponesrečenim delavcem okrog 50 milijonov dinarjev.

Komisija je poslala vsem delavskim svetom in sindikalnim podružnicam pisma, ki pojasnjujejo problem delovnih nesreč s številkami. Pismo priporoča, naj bi o sredstvih in ukrepih higienske tehnike zaščite dela bolj pogosto razpravljali ali na sejah sindikata in delavskih svetov, s čimer je treba boljše in širše seznaniti delovni kolektiv.

Računajoč z dejstvom, da ima vsak uspeh na tem področju velik gospodarski pomen, je Okrajni zavod za socialno zavarovanje sklenil, da bo nagradil vse članke komisij za higiensko, tehnično zaščito dela v podjetjih, katerih delo bo uspešno. Zato bodo tistim kolektivom in posameznikom, ki bodo dosegli letos na področju higienske tehnične zaščite dela najboljši uspehe, izplačali nagrade v skupnem znesku 5,5 milijona dinarjev.

Ker so posamezni kolektivi in komisije že lani zelo zmanjšali število delovnih nesreč, je Okrajni zavod za socialno zavarovanje odredil, naj se jim izplačajo nagrade v znesku 600.000 dinarjev. Po 70 tisoč din sta dobili podjetji »Kamnik« in »Litostroj«, po 60.000 kemična tovarna v Mostah, Tovarna upognjenega pohištva »Stol« in Lesno industrijsko podjetje »Podpeč«, po 50.000 železniška kurilnica v Ljubljani, Tovarna papirja Vevče, Tovarna usnja v Kamniku in eno izmed gradbenih podjetij (ki še ni določeno) ter po 40.000 din Papirnica Količevo in podjetje »Saturnus«. Delavski sveti teh podjetij bodo te nagrade razdelili najzaslužnejšim članom komisij za higiensko tehnično zaščito dela.

Okrajni zavod za socialno zavarovanje je razpisal natečaj za izdelavo elaborata, ki bo olajšal delo komisij za higiensko tehnično zaščito dela. Nagrada za izdelavo tega elaborata znaša 200.000 din.

To so hkrati glavne naloge in smernice za delo komisij za higiensko zaščito med letom. Ta plan so sporočili zastopnikom podjetij in sindikalnih organizacij ter pričakujejo, da bodo dosegli večje uspehe pri zmanjšanju števila delovnih nesreč.

J. Jurač